

ÁKVÖRÐUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS nr. 102/97/EB

frá 16. desember 1996

um samþykkt aðgerðaáætlunar bandalagsins um forvarnir gegn lyfjafíkn innan aðgerðarammans á sviði almannaheilbrigðis (1996-2000)(*)

EVROÞUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS Hafa,

með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins einkum 129. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar⁽¹⁾,

með hliðsjón af álitni efnahags- og félagsmálanefndarinnar⁽²⁾,

með hliðsjón af álitni svæðanefndarinnar⁽³⁾,

í samræmi við málsmeðferðina sem mælt er fyrir um í 189. gr. b. í sáttmálanum⁽⁴⁾, á grundvelli sameiginlegs texta sáttanefndarinnar frá 1. október 1996,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

1) Ávani og fíkn í lyf hefur aukist úggvænlega í aðildarríkjunum og hefur alvarleg áhrif á heilbrigði einstaklinga og velferð almennings.

2) Með því að koma árið 1985 á fót rannsóknarnefnd um ávana- og fíknilyfjavandann í aðildarríkjunum Evrópubandalagsins sýndi Evrópuþingið vilja sinn til að kanna ítarlega þá þætti sem skapa eftirspurn eftir ávana- og fíknilyfjum og verða til þess að áfram er unnt að framleiða slík lyf og dreifa þeim.

3) Í ályktunum sínum um þetta vandamál⁽⁵⁾ hefur Evrópuþingið sett fram röð tillagna sem miða einkum að forvarnaraðgerðum á vegum bandalagsins gegn ávana og fíkn í lyf.

(*) Þessi EB-gerð, sem birtist í Stjttíð. EB nr. L 19, 22. 1. 1997, bls. 25, var nefnd í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 73/97 frá 4. október um breytingu á bókun 31 við EES-samninginn um samvinnu á sérstökum sviðum utan marka fjórþætta frelsisins við EES-samninginn, sjá þessa útgáfu af EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópubandalagsins.

(1) Stjttíð. EB nr. C 257, 14. 9. 1994, bls. 4 og Stjttíð. EB nr. C 34, 7. 2. 1996, bls. 4.

(2) Stjttíð. EB nr. C 110, 2. 5. 1995, bls. 8.

(3) Stjttíð. EB nr. C 210, 14. 8. 1995, bls. 88.

(4) Álit Evrópuþingsins frá 20. september 1995 (Stjttíð. EB nr. C 269, 16. 10. 1995, bls. 65), sameiginleg afstaða ráðsins frá 20. desember 1995 (Stjttíð. EB nr. C 37, 9. 2. 1996, bls. 1) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 16. apríl 1996 (Stjttíð. EB nr. C 141, 13. 5. 1996, bls. 42). Ákvörðun ráðsins frá 12. nóvember 1996.

(5) Stjttíð. EB nr. C 172, 2. 7. 1984, bls. 130. Stjttíð. EB nr. C 283, 10. 11. 1986, bls. 79. Stjttíð. EB nr. C 47, 27. 2. 1989, bls. 51 og Stjttíð. EB nr. C 150, 15. 6. 1992, bls. 42.

4) Á fundi sínum í Dublin 25. og 26. júní 1990 lagði Evrópuráðið „áherslu á að hvert aðildarríki ber ábyrgð á því að gera viðeigandi áætlun um að draga úr eftirspurn eftir ávana- og fíknilyfjum“ og „taldi að gera ætti áttak í öllum aðildarríkjunum, stutt sameiginlegum aðgerðum af hálfu ríkjanna tólf og bandalagsins að forgangsverkefni næstu árin“.

5) Aðgerðirnar sem gripið hefur verið til á vettvangi bandalagsins á grundvelli ályktana, yfirlýsinga og niðurstaðna ráðsins í tengslum við forvarnir gegn ávana og fíkn í lyf, einkum í kjölfar þeirrar áherslu sem Evrópuráðið lagði á Evrópuáætlunina um baráttu gegn ávana- og fíknilyfjum þegar það kom saman í Róm 14. og 15. desember 1990, hafa stutt viðleitni aðildarríkjanna.

6) Í framhaldi af orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar frá 24. nóvember 1993 um aðgerðaramma á sviði almannaheilbrigðis setti ráðið í ályktun sinni frá 2. júní 1994⁽⁶⁾ ávana og fíkn í lyf í flokk þeirra forgangsmála sem bandalaginu beri að glíma við og framkvæmdastjórninni var boðið að leggja fram tillögur um hvernig bregðast mætti við.

7) Með reglugerð (EBE) nr. 302/93⁽⁷⁾ var komið á fót Eftirlitsmiðstöð Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC) til að sjá bandalaginu og aðildarríkjunum fyrir áreiðanlegum og sambærilegum upplýsingum um ávana- og fíknilyf og lyfjafíkn.

8) Í samræmi við stofnreglugerð sína leitar Eftirlitsmiðstöð Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC) á virkan hátt eftir samstarfi við alþjóðastofnanir og aðrar, einkum evrópskar, stofnanir sem bera ábyrgð á ávana- og fíknilyfjamálum, jafnt opinberar stofnanir sem frjáls félagasamtök.

9) Í yfirlýsingunni sem Evrópuráðið samþykkti þegar það kom saman í Brussel 29. október 1993 í tilefni af gildistöku sáttmálans um Evrópusambandið var lögð áhersla á að í sáttmálanum er kveðið á um „skipulagðan stofnanaramma, þannig að einkum er unnt að ná betri tókum á þjóðfélagslegum vandamálum sem ná yfir landamæri, svo sem ávana- og fíknilyfjum (...)“.

(6) Stjttíð. EB nr. C 165, 17. 6. 1994, bls. 1.

(7) Stjttíð. EB nr. L 36, 12. 2. 1993, bls. 1.

- 10) Vandamálin sem tengjast ávana- og fíknilyfjum eru af því tagi að þau krefjast algerlega samræmdrar heildarstefnu, eins og Evrópuráðið lýsti yfir þegar það kom saman í Brussel 10. og 11. desember 1993.
- 11) Einkum ætti þverfagleg nálgun að tryggja að tekið verði tillit til félagslegra og persónulegra afleiðinga fyrirbrigðisins, til að vinna gegn neikvæðum áhrifum á heilbrigðis- og félagsstöðu viðkomandi einstaklinga.
- 12) Ávani og fíkn í lyf er eina meinið sem beinlínis er nefnt í ákvæðum sáttmálans um almannaheilbrigði og er því forgangsverkefni bandalagsins innan aðgerðaramma framkvæmdastjórnarinnar á sviði almannaheilbrigðis.
- 13) Ávani og fíkn í lyf er stórt heilbrigðisvandamál sem unnt er að koma í veg fyrir.
- 14) Miða ber átak bandalagsins, sem er ætlað að stuðla að forvörnum gegn ávana og fíkn í lyf, við altækar forvarnir.
- 15) Þessi áætlun er einn meginhluta orðsendingar framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins og ráðsins frá 23. júní 1994 um aðgerðaáætlun Evrópusambandsins um baráttu gegn ávana- og fíknilyfjum (1995-1999) sem ráðið fjallaði um í niðurstöðum sínum frá 2. júní 1995.
- 16) Vegna umfangs og áhrifa munu bandalagsaðgerðir, sem hvetja til stuðnings við forvarnir gegn ávana og fíkn í lyf, stuðla í ríkari mæli að því að settu marki verði náð sem er sett fram í 129. gr. sáttmálans, einkum annarri undirgrein 1. mgr.
- 17) Efla ber samvinnu við þar til bærar alþjóðastofnanir og lönd utan bandalagsins.
- 18) Hrinda ber langtímaáætlun í framkvæmd með skýr markmið fyrir aðgerðir bandalagsins og velja forgangsverkefni og aðferðir til að leggja mat á slík verkefni í þeim tilgangi að koma í veg fyrir ávana og fíkn í lyf og vandamál þeim tengd.
- 19) Markmið áætlunarinnar skal vera að leggja lið baráttunnar gegn ávana og fíkn í lyf með því að koma í veg fyrir ávana og fíkn sem tengjast notkun ávana- og fíknilyfja og -efna og geðvirkra efna og tengdri notkun annarra efna sem stuðla að lyfjafíkn.
- 20) Með átaki bandalagsins ber að leggja áherslu á gögn, rannsóknir og mat, svo og upplýsingamiðlun, heilbrigðisfræðslu og þjálfun, og taka tillit til þess hve flókið fyrirbrigðið er í eðli sínu, áhættu sem í því er fólgin og grundvallarþýðingar margra ólíkra heilbrigðislegra og félagslegra ráðstafana sem hafa úrslitapýðingu fyrir heilsuvernd og lífsgæði.
- 21) Átakið er háð því að samræmi ríki milli þeirra ráðstafana sem eru gerðar undir merkjum annarra áætlana og framtaks bandalagsins, einkum á sviði almannaheilbrigðis og félagsmála.
- 22) Aðgerðaáætlun bandalagsins um að stuðla að heilbrigði felur meðal annars í sér sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir misnotkun áfengis og heilbrigðislegar og félagslegar afleiðingar slíkrar misnotkunar, svo og ráðstafanir til að hvetja til skynsamlegrar notkunar á lyfjum og í þessari áætlun felast sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir notkun ávana- og fíknilyfja og -efna og geðvirkra efna af hvaða gerð sem er, að meðtöldum nýjum efnasmíðuðum lyfjum, og tengda notkun annarra efna sem stuðla að lyfjafíkn.
- 23) Þörf er á því að auka þekkingu á ávana- og fíknilyfjum og ávana og fíkn í lyf og þeim afleiðingum sem þetta fyrirbæri hefur í för með sér og á leiðum og aðferðum við að koma í veg fyrir lyfjafíkn og tengda áhættu.
- 24) Þörf er bæði á almennum fyrirbyggjandi aðgerðum og fyrirbyggjandi ráðstöfunum sem beinast að tilteknum markhópum, einkum ungu fólki og jaðarhópum um leið og ber að sniðganga staðalímyndir notenda ávana- og fíknilyfja.
- 25) Taka þarf tillit til félagslegra og efnahagslegra skilyrða þegar unnið er að forvörnum gegn ávana og fíkn í lyf og kunna slík skilyrði því að hafa áhrif á þær ráðstafanir sem gripið er til.
- 26) Fangelsisumhverfið er eitt þeirra umhverfa þar sem við blasir að fyrirbyggjandi aðgerða er þörf.
- 27) Mikils er um vert að framkvæmdastjórnin tryggi að áætlunin nái fram að ganga í náinni samvinnu við aðildarríkin. Því ber að kveða á um málsmeðferð sem tryggir að aðildarríkin taki fullan þátt í að hrinda áætluninni í framkvæmd.
- 28) Hinn 20. desember 1994 gerðu Evrópuþingið, ráðið og framkvæmdastjórnin bráðabirgðasamkomulag varðandi framkvæmd ráðstafana sem eru samþykktar í samræmi við málsmeðferðina í 189. gr. b í sáttmálanum.
- 29) Í rekstrarlegu tilliti ber að standa vörð um og þróa aðgerðir sem þegar hefur verið stofnað til, bæði uppbyggingu netkerfa frjálsra félagasamtaka á vettvangi bandalagsins og virkjun allra sem að máli koma. Stuðla ber að þverfaglegu samstarfi og samstarfi milli hins opinbera og einkageirans, að meðtöldum frjálsum félagasamtökum, til að koma í veg fyrir ávana og fíkn í lyf.
- 30) Fordast ber hugsanlegan tvíverknað með því að stuðla að því að reynslu sé miðlað og að sameiginlega séu útbúnir grunnkennsluáfangar fyrir almenning, í þágu heilbrigðisfræðslu og til menntunar starfsmanna í heilbrigðisþjónustu og fólks úr ýmsum hópum sem tekur þátt í forvörnum gegn ávana og fíkn í lyf, sem unnt er að miða við sérstaka hópa.

- 31) Markmiðin, sem eru sett fram í þessari áætlun, og aðgerðir til að hrinda henni í framkvæmd, eru hluti af heilsuverndarkröfunum sem um getur í þriðju undirgrein 1. mgr. 129. gr. sáttmálans og eru sem slík liður í stefnu bandalagsins á öðrum sviðum, og er miðað að því að nota þau tækifæri sem bjóðast innan ramma annarra stefnumiða, áætlana og lagagerninga bandalagsins til að auka skilvirkni forvarna gegn ávana og fíkn í lyf.
- 32) Með það fyrir augum að auka gildi og áhrif áætlunarinnar ber að leggja sífellt mat á þær aðgerðir sem stofnað er til, með sérstöku tilliti til skilvirkni þeirra og þess hvernig miðar að ná fram þeim markmiðum sem stefnt er að, bæði innanlands og á vettvangi bandalagsins og, eftir því sem við á, gera þær breytingar sem eru taldar nauðsynlegar.
- 33) Í þessari ákvörðun er mælt fyrir um fjárhagsramma, sem gildir meðan áætlunin er í gildi, sem, eins og fram kemur í 1. lið yfirlýsingar Evrópuþingsins, ráðsins og framkvæmdastjórnarinnar frá 6. mars 1995, er grundvallarviðmiðun fyrir fjárveitingavaldið við árlega fjárlagagerð.
- 34) Gildistími þessarar áætlunar skal vera fimm ár til að nægjanlegur tími gefist til að ná fram settum markmiðum.

ÁKVEDIÐ EFTIRFARANDI:

1. gr.

Gerð áætlunarinnar

- Samþykking skal aðgerðaáætlun bandalagsins um forvarnir gegn ávana og fíkn í lyf, hér eftir nefnd „áætlunin“, fyrir tímabilið 1. janúar 1996 til 31. desember 2000 sem lið í aðgerðum á sviði almannaheilbrigðis.
- Með áætluninni er stefnt að því að veita lið í baráttunni gegn ávana og fíkn í lyf, einkum með því að hvetja til samstarfs milli aðildarríkjanna, styðja aðgerðir þeirra og stuðla að samræmingu stefna þeirra og áætlana til að koma í veg fyrir ávana og fíkn í tengslum við notkun ávana- og fíknilyfja og -efna og geðvirkra efna og tengda notkun annarra efna sem stuðla að lyfjafíkn.
- Þær aðgerðir sem á að framkvæma samkvæmt áætluninni og þau sérstöku markmið sem stefnt er að með þeim er að finna í viðaukanum undir eftirfarandi fyrirsögnum:
  - Gögn, rannsóknir, mat
  - Upplýsingamiðlun, heilbrigðisfræðsla og þjálfun.

2. gr.

Framkvæmd

- Framkvæmdastjórninni ber að tryggja að aðgerðirnar sem um getur í viðaukanum séu framkvæmdar í náinni samvinnu við aðildarríkin í samræmi við ákvæði 5. gr.

- Framkvæmdastjórnin skal eiga samstarf við stofnanir og félög sem eru virk í því að draga úr eftirspurn eftir ávana- og fíknilyfjum. Hún skal stuðla að þverfaglegu samstarfi og samstarfi milli hins opinbera og einkageirans, að meðtöldum frjálsum félagasamtökum.

- Aðildarríkin eru hvött til að grípa til þeirra ráðstafana sem þau telja nauðsynlegar til að samræma og skipuleggja framkvæmd þessarar áætlunar innanlands.

3. gr.

Fjárhagsáætlun

- Það fjármagn sem ætlað er til að hrinda áætluninni í framkvæmd á því tímabili sem um getur í 1. gr. er 27 milljónir evrópskra mynteininga (ECU).
- Fjárveitingavaldið skal heimila árlegar fjárveitingar sem rúmast innan fjárhagsáætlunar.

4. gr.

Samræmi og fylld

- Framkvæmdastjórnin skal sjá til þess að samræmi og fylld ríki milli aðgerða sem heyra undir þessa áætlun og annarra áætlana og frumkvæðis á vettvangi bandalagsins, þar á meðal Sókrates-, Leonardo da Vinci- og Æska í Evrópu (III)-áætlanna, svo og líflæknisfræði- og heilbrigðisrannsóknaráætlunarinnar innan rammaáætlunar bandalagsins um rannsóknir, og félagslegra ráðstafana til að stuðla að enduraðlögun fíknilyfjanotenda og fyrrum fíknilyfjanotenda.
- Framkvæmdastjórnin skal einnig sjá til þess að við þær aðgerðir sem framkvæmdar verða verði tekið tillit til starfsins sem unnið er á Eftirlitsmiðstöð Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC). Hún skal enn fremur sjá til þess ásamt aðildarríkjunum að í áætlunum Eftirlitsmiðstöðvar Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC) sé tekið nægilegt tillit til forgangsverkefna og þarfa bandalagsins.
- Framkvæmdastjórnin og aðildarríkin skulu sjá til þess að áætlunin sé í samræmi við aðgerðaáætlun Evrópusambandsins um baráttu gegn ávana- og fíknilyfjum.

5. gr.

Nefnd

- Framkvæmdastjórnin skal njóta aðstoðar nefndar sem í eiga sæti tveir fulltrúar frá hverju aðildarríki undir forsæti fulltrúa framkvæmdastjórnarinnar.
- Fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar leggur fyrir nefndina drög að þeim ráðstöfunum sem gera skal og varða:

- a) starfsreglur nefndarinnar;
- b) árlega starfsáætlun þar sem aðgerðum er forgangsraðað;
- c) tilhögun, viðmiðanir og málsmeðferð að því er varðar val og fjármögnun verkefna samkvæmt áætluninni, meðal annars verkefni sem fela í sér samstarf við alþjóðastofnanir sem starfa á sviði almannaeilbrigðis og þátttöku þeirra landa sem um getur í 2. mgr. 6. gr.;
- d) matsaðferðir;
- e) með hvaða hætti útbreiðsla og yfirfærsla niðurstaðna fer fram;
- f) hvernig samstarfi við stofnanir og samtök sem um getur í 2. mgr. 2. gr. skuli háttað.

Nefndin skal skila álitinu á fyrirnefndum drögum fyrir þau tímamörk sem formaðurinn setur eftir því hversu brýnt málið er. Álitid skal samþykkt með þeim meirihluta sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 148. gr. sáttmálans þegar um er að ræða ákvæðanir sem ráðið á að samþykkja samkvæmt tillögu framkvæmdastjórnarinnar. Atkvæði fulltrúa aðildarríkjanna í nefndinni vega eins og mælt er fyrir um í þeirri grein. Formaðurinn greiðir ekki atkvæði.

Framkvæmdastjórnin skal samþykkja ráðstafanirnar sem öðlast gildi þegar í stað. Séu ráðstafanirnar ekki í samræmi við álit nefndarinnar skal framkvæmdastjórnin þó láta ráðið vita af þeim án tafar. Í því tilvik:

- skal framkvæmdastjórnin fresta því að ráðstafanirnar komi til framkvæmda um tvo mánuði frá því að þær voru lagðar fyrir ráðið,
  - er ráðinu heimilt að taka aðra ákvörðun með auknum meirihluta innan þeirra tímamarka sem um getur í undirlitnum hér að framan.
3. Auk þess er framkvæmdastjórninni heimilt að ráðfæra sig við nefndina um öll önnur málefni sem varða framkvæmd áætlunarinnar.

Fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar leggur fyrir nefndina drög að þeim ráðstöfunum sem gera skal. Nefndin skal skila álitinu á drögnum fyrir þau tímamörk sem formaðurinn setur eftir því hversu brýnt málið er, með atkvæðagreiðslu ef þörf krefur.

Álitid skal skráð í fundargerð; þar að auki hefur hvert aðildarríki rétt á að láta bóka afstöðu sína í fundargerðina.

Framkvæmdastjórnin skal taka ýtrasta tillit til álits nefndarinnar. Henni ber að greina nefndinni frá því með hvaða hætti álit hennar var haft til hliðsjónar.

4. Fulltrúi framkvæmdastjórnarinnar skal veita nefndinni reglulega upplýsingar um:

- veitta fjárhagsaðstoð samkvæmt áætluninni (fjárhæð, gildistíma, sundurliðun og styrkþega),
- tillögur framkvæmdastjórnarinnar eða frumkvæði og framkvæmd áætlana á öðrum sviðum sem hafa beina þýðingu fyrir það að markmið áætlunarinnar nái fram að ganga, í þeim tilgangi að tryggja það samræmi og fyllid sem um getur í 4. gr.

6. gr.

Alþjóðleg samvinna

1. Við framkvæmd þessarar áætlunar verður, í samræmi við málsmeðferðina í 5. gr., hvatt og efnt til samvinnu við lönd utan bandalagsins og alþjóðastofnanir sem starfa á sviði almannaeilbrigðis.

Framkvæmdastjórnin skal einkum hafa samvinnu við Pompidou-hóp Evrópuráðsins, alþjóðlegar milliríkjastofnanir á borð við Alþjóðaheilbrigðisstofnunina (WHO), Menningarmálastofnun Sameinuðu þjóðanna (UNESCO), Alþjóðavinnuáætlunastofnunina (ILO) og alþjóðaáætlun Sameinuðu þjóðanna gegn fíkniefnum (UNDCP).

2. Samstarfsríkjum í Mið- og Austur-Evrópu (ACCEE) er frjálst að taka þátt í áætluninni í samræmi við þau skilyrði sem um getur í viðbótarbókunum við samstarfssamninga sem fjalla um þátttöku í áætlunum bandalagsins og til stendur að gera við þessi lönd. Kýpur og Möltu er frjálst að taka þátt í áætluninni á grundvelli aukafjárveitinga samkvæmt sömu reglum og gilda um EFTA-löndin og í samræmi við málsmeðferð sem semja skal um við þessi lönd.

7. gr.**Eftirlit og mat**

1. Framkvæmdastjórnin skal, á grundvelli skýrslna aðildarríkjanna og með þátttöku óháðra sérfræðinga, ef nauðsyn ber til, láta fara fram mat á þeim aðgerðum sem eru gerðar.

2. Framkvæmdastjórnin skal leggja fyrir Evrópuþingið og ráðið bráðabirgðaskýrslu þegar áætlunin er hálfnuð og lokaskýrslu þegar henni er lokið. Framkvæmdastjórninni ber að fella matsniðurstöðurnar inn í þessar skýrslur. Henni ber einnig að senda efnahags- og félagsmálanefndinni og svæðanefndinni skýrslurnar.

Gjört í Brussel 16. desember 1996.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

K. HÄNSCH

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

I. YATES

forseti.

VIÐAUKI

AÐGERÐAÁÆTLUN BANDALAGSINS UM FORVARNIR GEGN ÁVANA OG FÍKN Í LYF

A. GÖGN, RANNSÓKNIR, MAT

Markmið

Að auka þekkingu á ávana- og fíknilyfjum og ávana og fíkn í lyf og afleiðingum þessa og á leiðum og aðferðum til að koma í veg fyrir ávana og fíkn í lyf og þær hættur sem henni fylgja, einkum með því að nota upplýsingar sem Eftirlitsmiðstöð Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC) veitir og þá möguleika sem felast í áætlunum og lagagerningum bandalagsins sem í gildi eru.

Aðgerðir

1. Stuðla að því að ákvarða hvaða gögnum skuli safnað, greina þau og dreifa innan ramma áætlunarinnar, þar á meðal gögn um ávana og fíkn í fleiri en eitt efni.
2. Nýta þau gögn sem helst koma að gagni við framkvæmd áætlunarinnar, einkum á grundvelli reglulegrar upplýsingamiðlunar um starfsemi Eftirlitsmiðstöðvar Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC).
3. Stuðla að stefnumótun í rannsóknum á sviði forvarna gegn ávana og fíkn í lyf, einkum til að auka þekkingu á því hvaða áhrif stefnumið í málefnum notenda ávana- og fíknilyfja hafa á almannaheilbrigði og á áhrifum ávana- og fíknilyfja og beitingu viðeigandi fyrirbyggjandi aðferða.
4. Styðja rannsóknir og tilraunaverkefni um félags-efnahagslega, félags-menningarlega og sál-félagsfræðilega þætti sem tengjast ávana og fíkn í lyf, að meðtöldum rannsóknum á tilteknum markhópum.
5. Styðja rannsóknir og aðgerðir og stuðla að því að skipst sé á reynslu af leiðum og aðferðum við að verjast þeim hættum sem fylgja ávana og fíkn í lyf, einkum með tilliti til þess að:
  - koma í veg fyrir áhrif ávana- og fíknilyfja á fóstur barnshafandi kvenna, sem eru haldnar ávana og fíkn í lyf, og hættuna á því að smit berist í barnið,
  - draga úr þeim hættum sem fylgja innsprautun ávana- og fíknilyfja,
  - leggja mat á hliðarráðstafanir í heilbrigðismálum, einkum skiptiáætlanir,
  - leggja mat á aðferðir og áætlanir til að koma í veg fyrir og draga úr hættunni sem fylgir því að hafa umsjón með föngum sem eru haldnir ávana og fíkn í lyf.
6. Styðja og hvetja til þess að menn miðli hver öðrum af reynslu sinni og skiptist á upplýsingum, einkum fólk í hinum ýmsu hópum sem fást við forvarnir gegn ávana og fíkn í lyf og fólk sem hefur jákvæð áhrif á notendur ávana- og fíknilyfja til lengri tíma, svo sem fjölskyldur og forráðamenn, um það hvernig koma má í veg fyrir að fyrrum notendur ávana- og fíknilyfja hefji neyslu á ný, þar á meðal endurhæfingu notenda ávana- og fíknilyfja og tengsl félagslegra þátta hennar og heilbrigðisþátta, svo og að styðja aðrar aðgerðir sem kveðið er á um í 1. mgr. 4. gr.

B. UPPLÝSINGAMIÐLUN, HEILBRIGÐISFRÆÐSLA OG ÞJÁLFUN**Markmið**

Að stuðla að því að bæta upplýsingamiðlun, menntun og þjálfun, sem miðar að því að koma í veg fyrir ávana og fíkn í lyf og þær hættur sem slíku eru samfara, einkum fyrir ungt fólk í því umhverfi sem það lifir og hrærist í (til dæmis heima, í skóla, háskóla og frístundum) og sérstaklega áhættuhópa, þar á meðal fyrrum notendur ávana- og fíknilyfja.

a) *Upplýsingamiðlun og heilbrigðisfræðsla***Aðgerðir**

7. Styðja áætlanir til að meta skilvirkni upplýsingaherferða og herferða í heilbrigðisfræðslu og gera reglulegar Evrópuathuganir til að fylgjast með breytingum á afstöðu Evrópubúa til ávana- og fíknilyfja.
8. Efna til fleiri evrópskra forvarnavikna á grundvelli fenginnar reynslu.
9. Aðstoða við að finna, prófa og þróa bestu upplýsinga- og kennslutæki og -aðferðir fyrir markhópa, einkum að:
  - hvetja til notkunar upplýsinga, sem eru sérsníðnar fyrir tiltekið umhverfi eða hópa, þar sem tekið er tillit til breytinga á notkunarmynstrum og á því hvaða efni eru notuð og til ávana og fíknar í fleiri en eitt efni.
  - styðja áætlanir sem miða að því að laga boðskapinn að þörfum og séreinkennum sérstakra áhættuhópa,
  - styðja þróun hjálparsímaþjónustu og íhuga hvort raunhæft sé að hafa sama símanúmer fyrir slíka þjónustu í öllum aðildarríkjunum.
10. Aðstoða við að skilgreina leiðbeiningar um forvarnir gegn misnotkun ávana- og fíknilyfja og stuðla að vali og beitingu kennsluáðferða og notkun kennsluefnis, einkum í tengslum við Evrópunet skóla sem stuðla að heilsuefningu, sem gerir einkum kleift að skilgreina mjög sérhæfðar félagshegðunaráætlanir til að þróa með ungu fólki afstöðu sem geri því kleift að sneiða hjá ávana- og fíknilyfjum og lyfjafíkn. Styðja heildstæð verkefni, áætlanir og annað framtak um forvarnir gegn ávana- og fíknilyfjum á stöðum sem börn og unglingar stunda, í nánnum samræðum við þau og, eftir því sem tók eru á, með þátttöku foreldra og annarra aðstandenda. Stuðla að því að leitað sé til einstaklinga með sérþekkingu sem líklegir eru til að komast í snertingu við hópa hugsanlegra notenda.
11. Hvetja til þess að reynslu sé miðlað af framtaki sem miðar að enn frekari samstillingu allra þeirra sem veita fræðslu.
12. Styðja áætlanir um að gefa kennurum, fjölskyldum og þeim sem bera ábyrgð á ungmennum ráð um hvernig megi greina snemma notkun ávana- og fíknilyfja og um hvað sé til ráða.
13. Ef þörf krefur, hvetja, í samvinnu við Eftirlitsmiðstöð Evrópu með lyfjum og lyfjafíkn (EDMC) og Evrópuráðið, til þess að Evrópunet „tilraunabæja“ verði stækkað til að stuðla að samstarfi, tæknilegs eðlis, um leiðir og aðferðir sem notaðar eru í þessum bæjum til að draga úr eftirspurn eftir ávana- og fíknilyfjum.
14. Stuðla að því að fólk miðli af reynslu sinni, einkum á vettvangi svæða og yfir landamæri, af fyrirbyggjandi starfi á staðnum og grasrótar- og götufrumkvæði sem á að gagnast áhættuhópum sem venjuleg aðstoð og forvarnastarf nær ekki alltaf til. Stuðla að því að bæir í ólíkum aðildarríkjum, sem eiga við mikinn fíknilyfjavanda að etja, skiptist á reynslu af fyrirkomulagi og aðferðum við forvarnir.

b) *Þjálfun*

15. Styðja framtak til að bæta forvarnarþætti í starfsnámi kennara og annarra sem bera ábyrgð á ungmennum og hvetja til skipta á nemendum í námi í félags- og heilbrigðisgeiranum, þar með talin nemendaskipti samkvæmt öðrum bandalagsáætlunum.
16. Stuðla að þróun viðbótarnámskeiða, kennsluefnis og kennsluáfanga fyrir þá sem líklegt er að komist í snertingu við notendur ávana- og fíknilyfja og áhættuhópa, meðal annarra félagsráðgjafa, heilbrigðisstéttir, lögreglumenn og aðra starfsmenn réttarkerfisins, stuðla að þverfaglegri samvinnu og samvinnu milli hins opinbera og einkageirans, að meðtöldum frjálsum félagasamtökum, til að koma í veg fyrir ávana og fíkn í lyf.